

שנינו במשנה: **קדשים** שהתערבו **בקדשים** מין במינו – זה יקרב לשם מי שהוא בעליו, וזה יקרב למען מי שהוא בעליו.

ודנה הגמרא: **והא בעי סמיכה על ידי הבעלים!**? והיות והתערבו זה בזה, אין הבעלים יודעים מה הוא קרבנם שיוכלו לסמוך עליו, וכיצד מקריבים בלי סמיכת הבעלים?

ומשנינן: **אמר רב יוסף:** הכא במאי עסקינן, **בקרבן נשים**, שאינו טעון סמיכה. אבל **בקרבן אנשים** הטעון סמיכה **לא** איירי מתניתין, כי לו אין תקנה להקריב כל אחד לשם בעליו, לפי שאינם יכולים לסמוך, משום דלא ידעי מיהו קרבנם.⁽¹³⁾

איתיביה אבוי מהא דתניא בתוספתא: **קרבן עא-א יחיד שנתערב בקרבן יחיד**, כגון חטאת של זה בחטאת של אחר, או קרבן עולה של זה בקרבן עולה של אחר,

וקרבן ציבור אחד שנתערב בקרבן ציבור

ידיע, שניכר ההבדל ביניהם. **כי האי**, דרוסת הזאב, הנקב שבה אינו עגול, משום שהצפורן של הזאב קורעת את הבשר, **אלא** הוא **משוך**. ואילו **האי**, נקובת הקרן, הנקב הוא **עגיל**, שהקרן שנתחב משאיר בו נקב עגול.

כולהו, רבי ינאי ורבי ירמיה, **כריש לקיש לא אמרי**, כי **קסברי**, אם **עמדה** הבהמה לאחר שנפלה **אינה צריכה המתנה מעת לעת**, וגם אם שחטו אותה בתוך מעת לעת, אפשר לבדוק את סימני טריפותה, ולהכשירה.

וכן קסברי שאם **חלכה** הבהמה **שוב אינה צריכה בדיקה**. ואם כן, לא יתכן להעמיד את המשנה **בנפולה שהתערבה**, כי אפשר לבדוקה בהליכה ולהכשירה.

כולהו, רבי ינאי וריש לקיש **כרבי ירמיה לא אמרי**, כי **כרבי אליעזר**, האוסר ולד טריפה, **לא מוקמי**, כי לדעתם וולד של בהמה טריפה אינו טריפה.

עולה, ודמיהן חולין, כי קודש אינו תופס דמיו אלא כשיוצא לחולין [כמו בעל מום], אבל קרבנות אלו הרי אינם יוצאים לחולין אלא הם נמכרים לצרכי קדשים, וכמו כן, את ההקדש הוא אינו גוזל, שהרי הוא נותן לו את הור הגדול בחינם.

ומדייק **המקדש דוד** [יח א] מרש"י, שהוא נוטל כל שור ושור, חוץ מהגדול, ומקנה אותו לאנשים אחרים לצורכי עולות, בין אם הוא קודש ובין אם הוא חול.

ותמה שם הרש"ש, כיצד יכול הוא להקנות לאחרים את כל השוורים, והרי אם השור שהוא מקנה הוא הקרבן שלו, אין מכירתו חלה, כי המוכר עולתו ושלמיו לא עשה כלום.

13. הרמב"ם [פסולי המוקדשין ו ד] פסק שבקרבנות האנשים הואיל וכל אחד צריך לסמוך על קרבנו, הרי אלו לא יקרבו עד שיתן האחד את חלקו לחברו.

והקשה רע"א [על המשנה] כיצד יכול אדם להקנות את חלקו בקרבן לחברו, והרי קיימא לן שהמוכר עולתו ושלמיו לאדם אחר לא עשה ולא כלום [פסחים פט ב].

ובמסכת מנחות [קח ב] שנינו, שאם התערב שור של הקדש בשוורים של חולין, הגדול שבהם יהיה הקדש, וכל השאר יימכרו לצרכי עולות, ודמיהן חולין. ומבאר רש"י שהשור הגדול יהיה הקדש של קרבן עולה, וכל האחרים יימכרו לצרכי עולות, שמא כל אחד מהם הוא

אחר,

וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה

שהתערבו] ארבע מתנות, שהן מתנה אחת מכולן, דהיינו, שמכל כוס נתן מתנה אחת בלבד, וביחד הן ארבע מתנות מארבעת הכוסות — יצא [עד כאן גירסת התוס'].¹⁴

במה דברים אמורים שצריך לכתחילה ארבע מתנות מכל קרבן, שנתערבו הבהמות בהיותן חיים, ונתקבל דמן בארבע כוסות נפרדות. אבל אם נתערבו בהיותן שחוטין, והיינו, שנבלל דמן של כל הקרבנות בכוס האחת, נותן ארבע מתנות מכולן [מהכוס שמעורבין בה דמי כולן]. דקסבר תנא דמתניתין "יש בילה". ואם נתן מתנה אחת מכולן, שנתן מאותה הכוס מתנה אחת בלבד — יצא. שהרי מכל קרבן הגיע דם אל המזבח, לפי שנתינתו האחת היא בלולה מכל הדמים.

רבי אומר: לא בכל ענין יצא. אלא, רואין את המתנה, את כמות הדם שבה, אם יש בה באותה מתנה כמות דם כדי נתינת דם גם לזה, וכדי נתינת דם גם לזה, הרי היא כשרה. ואם לאו, אם אין בכמות הדם שנתן כדי נתינה לכל קרבן וקרבן מאלו שנבללו בכוס, הרי היא נתינה פסולה.

ומדייק אביי מלשון הברייתא:

קתני בברייתא קרבן יחיד דומיא דקרבן ציבור. מה קרבן ציבור בא מן גברי, אף יחיד איירי בקרבן שבא מן גברי. ואף על גב שצריך הקרבן סמיכה, ואין יכולין לסמוך,

נותן ד' מתנות מדמי כל אחד ואחד. שהרי נתקבלו דמיהם בכוסות נפרדות. הילכך נותן מכל כוס מתן ד' מתנות, ויוצאים בכך הבעלים ידי חובתם.

הגירסא להלן היא לפי רש"י,⁽¹⁴⁾ ולפיו הברייתא מדברת בין בעולה ובין בחטאת:

ואם נתן מתנה אחת מכל אחד מהכוסות של דם שהתערבו — יצא.

וכדארמן בפרק בית שמאי, כל הקרבנות שדמן ניתן על מזבח החיצון שנתן מדמם מתנת דם אחת בלבד — כיפר.

ומה שאמרנו דלכתחילה צריך לתת ארבע מתנות דם מכל כוס וכוס, אין הכונה לארבע מתנות נפרדות, שהרי הברייתא איירי [לפי פירוש רש"י!] בין בחטאת ובין בעולה, ובעולה נותן שתי מתנות, בשתי זוויות המזבח, שהן ארבע.

הגירסא השניה, היא גירסת התוס':

ואם נתן מארבעת הכוסות שהתערבו [שתי כוסות של שתי חטאות היחיד שהתערבו, ושתי כוסות של שתי חטאות הציבור

אפשרות לשנות גם את שם הבעלים.

14. בגמרא שלפנינו יש שתי גירסאות שונות, אחת לפי רש"י והשניה לפי תוס', ואי אפשר

ומבאר המקדש דוד, שכאן, כיון שאי אפשר להקריב את הקרבן כמות שהוא בגלל התערובת, דינו כקרבן שהשתייר [שנעשה "מותר"], שמשנתה דינו אפילו מחטאת לעולה, ולכן יש

ועתה, שמדברת הברייתא במתן דם של שחוטין שהתערבו, שוב אין להקשות ממנה לרב יוסף שאמר אין מקריבין ללא סמיכה. שהרי כאן מדובר שנתערבו רק לאחר שחיטה, ובהיותם בחיים היו ניכרים, וסמכו עליהם הבעלים.

והמשך הברייתא הוא: **רבי אומר: רואין את המתנה שניתנה מהכוס האחת שבלולים בה דמי הקרבנות, אם יש בה כדי שיעור נתינה לזה, וכדי שיעור נתינה לזה כשרה. ואם לאו — פסולה.**

ודנה הגמרא: **ומי אית ליה לרבי האי סברא שיש שיעור לנתינת הדם?**

והא תניא: אמר רבי: לדברי רבי אליעזר, המכשיר להזות "מי חטאת" על טמא מת על אף שהתערבו בהם מים אחרים, הפסולים להזאה, הרי (15) —

א. **הזאה כל שהוא של מי חטאת מטהרת.** כי עה-ב "הזאה" אינה צריכה שיעור. והיינו, כיון ש"יש בילה", הרי בכל כמות שהיא מהמים המעורבים יש מי חטאת כשרים, והזאתם מטהרת. אך אם היה שיעור להזאה, לא היתה אפשרות להזות מן המים הללו, כי שמא אין במי החטאת שבתוך התערובת כשיעור הזאה.

ב. אותה הזאה של מים כל שהוא, מטהרת אפילו כאשר מחצה מהמים "כל-שהוא"

משום שהתערב קרבנן ואין ידוע מיהו הבעלים של כל קרבן. ובכל זאת הוא קרב, ובלא סמיכה?!

אמר רבא: ותסברא, וכי הא ברייתא מתרצתא היא עד שתיקשי לך ממנה?! והרי ברייתא זאת צריכה תיקון, דקתני בה חילוק בין הכוסות הנפרדים לבין כוס אחת: **במה דברים אמורים שנותן ארבעה מתנות מכל קרבן לחוד, כשנתערבו הקרבנות כשהן חיים, והתקבל דמן בשעת שחיטה בארבע כוסות נפרדות. אבל נתערבו בהיותן שחוטין, ונבלל דמן בכוס אחת, לא צריך לתת מתן דם נפרד מכל קרבן אלא רק נתינה משותפת מהכוס האחת.**

וחילוק זה תמוה הוא, כי לענין החילוק בין ארבע כוסות לכוס אחת, מה לי נתערבו הקרבנות בהיותן חיים, מה לי נתערבו בהיותן שחוטין? והרי גם כשהתערבו לאחר שחיטה יכול להיות שהיה דמן נתון בארבע כוסות נפרדות, ויהיו חייבין במתן ד' מתנות מכל קרבן וקרבן?!

אלא, תרץ לשון הברייתא, דהכי קאמר:

במה דברים אמורים שנותן ארבע מתנות מכל קרבן לחוד, שנתערבו דמן של שחוטין בעין עירוב דמן של חיים, שהתערבו הכוסות בכוסות. אבל אם מדובר בבלול הדמים לתוך כוס אחד — נותן ד' מתנות לכולן ביחד, ואם נתן מתנה אחת בלבד מהכוס, שהיא מתנה אחת מכולן יחד — יצא.

לגרוס את שתייהן כאחת. קרן אורה

[הובאו דבריו לקמן פ א], שאם היתה צלוחית עם "מי חטאת" [אפר פרה אדומה המעורב במים חיים, ומזים את מי החטאת על טמאי מת,

15. רבי אליעזר אמר לגבי הזאת מי חטאת